

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จำนวนนักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑,๙๕๗ คน^๐

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากระบบประชากร จำนวน ๑,๙๕๗ คน จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan)^๑ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๓๓ คน ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จากทุกพื้นที่ตามสัดส่วนของประชากรศึกษารายละเอียดดังแสดงในตาราง

^๐ศูนย์ศึกษานอกกระบบ, สถิตินักเรียนอำเภอพล, (เข้าถึงเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)
, <<http://๒๐๒.๑๔๓.๑๓๗.๑๐๘/๐๕๒๙/pravat.htm>>.

^๑R.V.Krejcie & D.W.Morgan, อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๔๓.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. เทศบาลเมืองพล	๙๗	๑๖
๒. เก่าจิว	๑๒๙	๒๒
๓. โจดหนองแก	๒๘๘	๔๙
๔. โนนข่า	๑๖๙	๒๙
๕. เพ็กใหญ่	๒๓๐	๓๙
๖. ลอมคอม	๑๒๙	๒๒
๗. โสกนกเต็น	๑๔๖	๒๕
๘. หนองมะเขือ	๑๒๕	๒๑
๙. หนองแวงนางเป่า	๑๑๗	๒๐
๑๐. หนองแวงโสกพระ	๑๑๖	๒๐
๑๑. หัวทุ่ง	๑๓๗	๒๓
๑๒. เมืองพล	๑๕๗	๒๗
๑๓. โคกสง่า	๑๑๗	๒๐
รวม	๑,๙๕๗	๓๓๓

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามคำแนะนำของ
อาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

๑) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ตามหลักไตรสิกขาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แล้วนำมาเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหา
และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๒) สร้างแบบสอบถามตามกรอบวิจัยที่กำหนดไว้โดยแบ่งแบบสอบถาม
ออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบ
ให้เลือกตอบ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ มีลักษณะ
เป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชา กรต่อการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale)^๐ ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน ๒๗ ข้อ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน โดยมีเกณฑ์การให้ คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	การแปลความหมาย
๕ หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
๔ หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
๓ หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
๒ หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
๑ หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ปลายเปิด (Open Ended) แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้ ๑. ด้านศีล ๒. ด้านสมาธิ และ ๓. ด้าน ปัญญา

๓) นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปหาคุณภาพต่อไป

๓.๓.๒ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑) หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วย ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งเป็นการหาความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของ แบบสอบถามมีจำนวน ๕ ท่าน ดังนี้

๑. พระมหาสม กลฺยาณ, Ph.D.

อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๐ สุรีย ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราช ภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๙-๑๔๐.

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง

หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น

รักษาการ

หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. อาจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต

รักษาการรองหัวหน้าภาค

วิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แล้วนำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC)^๐ ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อคำถาม

๒) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอน บาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๓๙

๓) ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับใช้จริงต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑.) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเรียนผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของ นักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

๒.) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๓๓๓ ฉบับ แจกให้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้เก็บแบบสอบถาม

^๐Cronbach, Lee J, **Essentials of psychological testing**, 4th ed., (New York : Harper & Row, 1971, P. 123.

คืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๓๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓.) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ประมวลผลข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

๓.๕ การวิเคราะห์ผลข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด นำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑.) สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหา ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

๒.) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของประชากร ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

๓.) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Lead Significant Difference : LSD)

๔.) ข้อมูลปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิด นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง

๕.) เกณฑ์การ พิจารณา ค่าเฉลี่ย เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา มีดังนี้^๐

^๐ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย , พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

- ๔.๕๐ – ๕.๐๐ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับมากที่สุด
- ๓.๕๐ – ๔.๔๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับมาก
- ๒.๕๐ – ๓.๔๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง
- ๑.๕๐ – ๒.๔๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับน้อย
- ๑.๐๐ – ๑.๔๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับน้อยที่สุด